

Силабус дисципліни

Назва дисципліни, обсяг у кредитах ЄКТС	Лінгвокультурологічні, психологічні, та жанрові теорії перекладу, 3 кр. ЄКТС
Загальна інформація про викладача	Білан Н.І., канд. філол. наук, доцент. кафедри філології та перекладу, тел.: 373-67-92, e-mail: philper@ua.fm
Семестр, у якому планується вивчення дисципліни	третій (маг.)
Факультети, студентам яких пропонується вивчити дисципліну	Економіко-гуманітарний факультет
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	<p>Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, пов'язані з професійною діяльністю.</p> <p>Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>Здатність спілкуватися англійською мовою.</p> <p>Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.</p> <p>Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.</p> <p>Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень, а також перекладів з української мови англійською та навпаки.</p> <p>Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів англійської та української мов для досягнення запланованого прагматичного результату.</p> <p>Розуміння поняття повноцінного перекладу (формальної та динамічної еквівалентності) залежно від жанру тексту, що перекладається.</p> <p>Володіти «законами перекладу». Знання стадій процесу перекладу.</p> <p>Знання прийомів передачі преціозної лексики, транслітерації та транскрибування загальних і власних імен англійської та української мов.</p> <p>Розуміти особливості перекладацької діяльності – лінгвокультурологічні, психологічні, соціолінгвістичні, жанрові та прагмалінгвістичні теорії перекладу; теоретичні проблеми перекладу засобів мовної виразності лексико-фразеологічного, лексико-синтаксичного та</p>

синтаксичного рівнів; систему теоретичних проблем, пов'язаних з особливостями перекладу текстів, що належать до різних функціональних стилів та жанрів мови та містять лінгвокультурологічні, психологічні, соціолінгвістичні та прагмалінгвістичні аспекти.

Демонструвати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації. Професійно володіти інструментарієм класичних та головних сучасних лінгвостилістичних, лінгвокультурологічних, психолінгвістичних та прагмалінгвістичних досліджень. Знати принципи виділення, основні функції, сфери вживання, загальні ознаки, функціональних стилів та жанрів української та англійської мов розмовного, офіційно-ділового, наукового, публіцистичного стилів, стилю художньої літератури.

Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються. Здійснювати адекватний усний і письмовий переклад різножанрових текстів, відбираючи мовні засоби із урахуванням структурних, семантичних, стилістичних і соціолінгвістичних та прагматичних особливостей текстів різних функціональних стилів і жанрів у мові оригіналу і мові перекладу для забезпечення ефективної міжкультурної комунікації.

Створювати тексти різних стилів та жанрів та здійснювати критичний аналіз й редагування перекладених текстів щодо наявності граматичних, лексичних і стилістичних помилок та адекватності перекладацьких рішень.

Цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. Здійснювати критичний аналіз наукових джерел, поглиблюючи свої знання з лінгвостилістичних, прагмалінгвістичних, соціолінгвістичних, психолінгвістичних, лінгвокультурологічних та жанрових теорій перекладу з метою розв'язування проблем, які пов'язані з особливостями перекладу текстів, що належать до різних функціональних стилів та жанрів мови, демонструючи лінгвокультурологічну, психолінгвістичну, соціолінгвістичну та прагмалінгвістичну компетенцію.

Опис дисципліни	
<p>Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни</p>	<p>Для вивчення пропонованої дисципліни необхідні знання таких дисциплін: Теорія перекладу, Практика перекладу з основної іноземної мови, Теорія та практика міжкультурної комунікації, Комунікативні стратегії при перекладі, Проблеми лінгвістичного підходу в дослідженнях міжкультурної комунікації, Ділова комунікація та переклад документів, Переклад та редагування науково-технічних текстів, Теорія і практика технічного перекладу з третьої іноземної мови</p>
<p>Основні теми дисципліни</p>	<p>16 год. лекцій та 16 год. практичних занять</p> <p>Основні теми лекцій:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ. Лінгвокультурологічні аспекти перекладу. Міжкультурна комунікація та проблеми перекладу. 2. Типологізація перекладу за жанрово-стилістичними особливостями перекладацького матеріалу. Переклад дискурсу художньої літератури. 3. Переклад науково-технічного, публіцистичного та юридичного дискурсів. 4. Теоретико-методологічні засади дослідження творчості у перекладі. 5. Переклад як мистецтво. Множинність перекладів у світлі текстоцентричної концепції творчості у перекладі. 6. Прагмалінгвістичні аспекти перекладу. 7. Психолінгвістичні аспекти перекладу. 8. Лінгвокультурологічний вимір британської мовної картини світу. <p>Основні теми практичних занять:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лінгвокультурологічні аспекти перекладу. Міжкультурна комунікація та проблеми перекладу. <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Міжкультурна й етнокультурна компетенція перекладача 1.2. Фонові знання як необхідна передумова успішного перекладу іншомовного дискурсу. 2. Типологізація перекладу за жанрово-стилістичними особливостями перекладацького матеріалу. Переклад дискурсу художньої літератури. <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Тричленний поділ художньої літератури – літературний рід (загальне – епос, лірика, драма); літературний вид (особливе – роман, повість, новела в епосі) та окреме – літературний різновид (жанр – біографічний, детективний, історичний, пригодницький, психологічний, науково-фантастичний, соціально-побутовий роман, роман-епопея, роман-притча). 2.2. Лексико-стилістичні та синтаксичні особливості перекладу епічних (епопея, казка, байка, легенда, оповідання, повість, роман, новела, художні мемуари), ліричних (ліричний вірш, пісня, елегія, епіграма та ін.), драматичних (трагедія, комедія, драма, водевіль, фарс та ін.) творів. 3. Типологізація перекладу за жанрово-стилістичними

	<p>особливостями перекладацького матеріалу. Переклад науково-технічного, публіцистичного та юридичного дискурсів.</p> <p>3.1. Переклад лексико-стилістичних та синтаксичних особливостей науково-технічного дискурсу.</p> <p>3.2. Переклад лексико-стилістичних та синтаксичних особливостей юридичного дискурсу.</p> <p>4. Теоретико-методологічні засади дослідження творчості у перекладі.</p> <p>4.1. Творчість як методологічна основа перекладу.</p> <p>4.2. Переклад як творчий інструмент пізнання і як (само)рефлексія.</p> <p>5. Переклад як мистецтво. Лінгвохудожня модель перекладознавчого аналізу тексту, її складові та принципи їхньої взаємодії.</p> <p>5.1. Загальні засади лінгвохудожньої моделі перекладознавчого аналізу.</p> <p>5.2. Образна складова лінгвохудожньої моделі перекладознавчого аналізу.</p> <p>6. Прагмалінгвістичні аспекти перекладу. Теорія мовленнєвих актів та проблеми перекладу.</p> <p>7. Психолінгвістичні аспекти перекладу.</p> <p>7.1. Психолінгвістичні теорії породження мовлення.</p> <p>7.2. Психолінгвістичні теорії сприйняття мовлення.</p> <p>8. Лінгвокультурологічний вимір британської мовної картини світу.</p> <p>8.1. Лінгвокультурний концепт у спектрі міждисциплінарних досліджень.</p> <p>8.2. Становлення національної концептосфер британців: історико-культурна перспектива світу.</p>
<p>Мова викладання</p>	<p>англійська, українська</p>
<p>Список основної та додаткової літератури</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 224 с. 2. Єфімов Л.П., Ясінецька О.А. Стилiстика англiйської мови i дискурсивний аналіз. Вінниця: Нова Книга, 2004. 240 с. 3. Засекіна Л.В., Засекін С.В. Вступ до психолінгвістики. Навчальний посібник. Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2002. 168 с. 4. Зацний Ю. А., Пахомова Т. О. Мова і суспільство: збагачення словникового складу сучасної англійської мови. Запоріжжя: Запорізький державний університет, 2001. 243 с. 5. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации. М.: «Рефл-бук», К.: «Ваклер». 2001. 656 с. 6. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації [підручник]. Черкаси: Вид-во Чабаненко Ю. А., 2011. 350 с. 7. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика. Напрямки і проблеми. Полтава : Довкілля-К., 2008. 712 с. 8. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і

технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2004. 562 с.

9. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Навч. посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 272 с.

10. Кухаренко В.А. Практикум зі стилістики англійської мови. Вінниця: Нова книга. 2003. 160 с.

11. Некряч Т.Є., Чала Ю.П. Через терні до зірок: труднощі перекладу художніх творів. Навч. посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 200с.

12. Лінгвокультурологія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А. П. Загнітко, І. В. Богданова; за ред. А. П. Загнітка. 3-є вид., перероб. і доп. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 287 с.

13. Шевченко И. С. Основы теории языковой коммуникации [учебное пособие для студ. ф-та референт-переводчик]. Харьков. гуманит. ин-т «Народная украинская академия». – Х., 2007. – 168 с.

14. Некряч Т. Є., Чала Ю. П. Вікторіанська доба в українському художньому перекладі : монографія. Київ : Кондор-Видавництво, 2013. 194 с.

15. Мямлін С.В., Власова Т.І., Білан Н.І., Тюрєнкова В.Я. Теорія та практика перекладу англомовної літератури у галузі залізничного транспорту: Навчальний посібник. Дн-вськ: Видавництво Маковецький, 2013. 172 с. (з грифом с МОН)

16. Власова Т.І. Learn Science. Навчальний посібник. Дн-вськ: ДНУЗТ, 2006. – 144 с

17. Власова Т.І. Посібник з англомовного перекладу. Дн-вськ: ДНУЗТ, 2005. – 66 с.

18. Власова Т.І. Анотування і реферування науково-технічної літератури. Для студентів II – IV курсів спеціальності «Переклад». Дн-вськ: ДНУЗТ, 2008. 51 с.

19. Власова Т.І., Білан Н.І. Міжкультурна комунікація та переклад. Методичні вказівки докурсів теорії та практики перекладу. Дн-вськ: ДНУЗТ, 2010. 50 с.

20. Власова Т.І., Білан Н.І. Теорія та практика перекладу з основної іноземної мови. Переклад у процесі комунікації культур. Дн-вськ: ДНУЗТ, 2011. 31с.

21. Lakoff George, Johnson Mark. Metaphors we live by. Chicago University of Chicago Press, 2003. 191 p.

Додаткова:

1. Єрмоленко С.Я. Нариси з української словесності: стилістика та культура мови. К.: Довіра, 1999. 431 с.

2. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів української прози) / Р. П. Зорівчак. Львів : Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. 216 с.

3. Key Concepts in Communication and Cultural Studies. / Ed. by O'Sullivan T., Hartley J., Saunders D., Montgomery M., Fiske London : Routledge, 1994. 368 p.

4. Павлюк Л. С. Риторика, ідеологія, персуазивна комунікація / Л. С. Павлюк. Львів : ПАІС, 2007. 168 с.

5. Blair T. A Journey: My Political Life. London : Hutchinson, 2010. 729 p.
6. Блер Т. Шлях / пер. з англ. П. Тарашука. Київ : Темпора, 2011. 848 с.
7. Fitzgerald Francis Scott Tender is the night. Wordsworth Editions, 1995. 274 p.
8. Фіцджеральд Ф. Скотт. Ніч лагідна. Київ : Дніпро, 1975. 335 с.

Інформаційні ресурси:

1. <https://library.diit.edu.ua/uk/catalog>
2. <https://library.diit.edu.ua/uk/catalog?category=books-and-other>
3. http://www.englishclub.com/writing/spelling_american-english.htm.
4. <http://poets.notredame.ac.jp>
5. <http://www.onelook.com>
6. <http://dictionary.cambridge.org>
7. <http://www.oup.com>
8. <http://www.ldoceonline.com>
9. <https://www.ted.com>
10. <http://howjsay.com>